

Innst. S. nr. 114

(2001-2002)

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om friluftsliv. Ein veg til høgare livskvalitet

St.meld. nr. 39 (2000-2001)

Til Stortinget

SAMANDRAG

Regjeringa legg i meldinga fram ein gjennomgang av friluftspolitikken - med undertittelen "Ein veg til høgare livskvalitet". Det vises til den førre meldinga om friluftsliv, jf. St.meld. nr. 40 (1986-1987) og Innst. S. nr. 235 (1987-1988). Her vart friluftsliv definert som "opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse". Målsetjinga med friluftslivspolitikken var å fremje det enkle friluftslivet - for alle, i dagleglivet og i harmoni med naturen.

Regjeringa har som *strategisk mål* at alle skal ha høve til å drive friluftsliv som helsefremjande, trivsels- skapande og miljøvennleg aktivitet i nærmiljøet og i naturen elles. Regjeringa leggjer i denne samanheng følgjande *nasjonale resultatmål* til grunn i det vidare arbeidet:

- Friluftsliv basert på allemannsretten skal haldast i hevd i alle lag av befolkninga.
- Barn og unge skal få høve til å utvikle dugleik i friluftsliv.
- Område av verdi for friluftslivet skal sikrast slik at det fremjar miljøvennleg ferdsel, opphald og hausting, og at naturgrunnlaget blir teke vare på.
- Ved bustader, skular og barnehagar skal det vere god tilgang til trygg ferdsel, leik og annan aktivitet i ein variert og samanhengande grøntstruktur med gode samband til omkringliggjande naturområde.

I eit samfunn som nyttar store ressursar på reparande helsetiltak, er det ei utfordring å utforske og utnytte det potensialet som friluftsliv og naturkontakt tilbyr på ein betre måte enn i dag. Regjeringa meiner at ein i større grad enn det ein har gjort til no, må ta i bruk friluftsliv som verkemiddel i det helsefremjande og førebyggjande arbeidet.

Gjeldande friluftslivspolitikkk legg til grunn at friluftsliv er "opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse". Målsetjinga er å fremje det enkle friluftslivet - for alle, i dagleglivet og i harmoni med naturen. Friluftslivspolitikken legg hovudvekta på ein kjerne av ikkje konkurranseprega, ikkje motoriserte fritidsaktivitetar som går føre seg på allment tilgjengelege, naturprega område. Regjeringa vil i hovudsak halde fast ved denne målsetjinga og vektlegginga i friluftslivspolitikken.

Friluftslivet sitt natur- og kulturgrunnlag

Departementet visar i meldinga til at å sikre og utvikle gode høve for friluftsliv i nærmiljøet vil seie å leggje vekt på dei areala som er lettast tilgjengelege for alle grupper i befolkninga. Dette gjeld m.a. grøntstrukturen, bymarka, delar av kulturlandskapet og delar av strandsona. Desse areala har særleg stor verdi for høva til å drive friluftsliv for barn og eldre og for dei som er inaktive og lite motiverte. Ei satsing på å sikre og utvikle attraktive areal i nærmiljøet er naudsynt for å følgje opp målsetjinga om friluftsliv for alle.

Regjeringa meiner det er viktig at kommunane får tilstrekkeleg oversikt over grøntstrukturen i kommunen, at dei unngår nedbygging og elles gjennomfører tiltak som vil gjere grøntstrukturen tilgjengeleg og attraktiv for friluftsliv og miljøvennleg transport.

Forvaltninga av markaområda byr på mange store utfordringar på grunn av utbyggingspresset, miljøverdiene, dei økonomiske interessene og dei mange brukarinteressene. Ei viktig prioritering her er å leggje til rette for at friluftsliv er eit sentralt element i all planlegging, og å sikre at all verksemd i desse områda tek omsyn til friluftsliv og dei verdiane det byggjer på. Departementet viser til at plan- og bygningslova er det viktigaste verkemidlet for å handtere desse utfordringane. Omsynet til friluftslivet i markaområda må der-

for vurderast i samband med revisjon av plan- og bygningslova, og lova bør endrast slik at det blir betre høve til å ta omsyn til friluftslivsinteressene i markaområde. I planlovutvalet si første delutgreiing ligg det framlegg og føringar som vil kunne betre høvet til å ta omsyn til friluftslivsinteressene i markaområda.

Barn og unge

Regjeringa vil styrkje arbeidet med motivasjon og stimulering til friluftsliv for barn og barnefamiliar, med særleg vekt på dei som i dag ikkje i det heile teke eller berre i lita grad tek del i friluftsliv og fysisk aktivitet. Dei viktigaste tiltaka er:

- å styrkje barn og unge sine høve til å utvikle seg fysisk, mentalt og sosialt gjennom å leike i, ferdast i og oppleve natur,
- å vidareføre og forsterke satsinga på informasjons-, aktivitets- og opplæringstilbod i friluftsliv der barn og familiar er målgruppe,
- å styrkje arbeidet med motivasjon og stimulering til friluftsliv ved å auke tilskota til aktivitetstiltak i regi av friluftslivsorganisasjonane,
- å gjennomføre kompetanseoppbygging i kommunane der ein generelt set fokus på verdien av friluftsliv og spesielt på verdien for barn si helse og utvikling,
- å gjennomføre ei nasjonal satsing på uteaktivitet i barnehagar, skular og skulefritidsordningar,
- gjere sportsfiske etter innlandsfisk lettare tilgjengeleg og rimelegare ved å fjerne fiskaravgifta, og
- utvide høve til gratis fiske for barn og unge slik at det gjeld t.o.m. 17 år.

Allemannsretten

Allemannsretten gir m.a. rett til fri ferdsel til fots og på ski i utmark. Regjeringa vil halde ved lag og styrkje allemannsretten som eit fundament for friluftslivet i Noreg.

Dei viktigaste delane av allemannsretten er lovfest i friluftslova. Med nokre få unntak har friluftslova i dag ikkje heimel for styring av arealdisponeringa, som i hovudsak styrast gjennom bruk av plan- og bygningslova.

Kommunane har dei største og fleste arbeidsoppgåvene for å sikre allemannsretten. Fylkeskommunen si rolle som overordna planstyresmakt er viktig for å få til ei heilskapleg forvaltning.

Det visast i meldinga til at hindring av ferdsel og opphald for allmenta er eit aukande problem. Eit særstrekk som stadig har blitt forsterka dei seinare åra er ein skjerpna konflikt i utmarksområde som ligg opp mot innmarksomgrepet - "tomt" - i friluftslova. Dette er best synleg i område der kampen om areala er stor. Ulovleg privatisering må sjåast i samanheng med høg marknadspris på opparbeidde og eksklusive uteområde.

Høve til ferdsel i strandsona langs sjøen er viktig for friluftsliv. Departementet visar til at det blir registrert

eit aukande tal tilfelle som blir vurderte etter friluftslova sin § 13 om sjikanøse stengsel, fordi det ikkje synest å vere anna føremål med privatiseringa enn å hindre lovleg ferdsel i utmark.

Regjeringa foreslår ein ny regel i friluftslova om at der avstanden frå hytte eller hus er minst 25 meter til middels høgvasstand, kan allmenta ferdast omsynsfullt forbi nærmast sjøkanten, også der tomte sitt innmarksareal strekkjer seg heilt ned til sjøen. Det blir presisert at denne utvida retten skal gjelde ferdsel, ikkje opphald.

Regjeringa vil m.a.:

- gjennomgå friluftslova for å klargjere og styrkje allemannsretten, m.a. foreslå ein ny regel om ferdsel i strandsona,
- medverke til at ulovlege stengsel ikkje hindrar folk i å nytte allemannsretten, og
- at aktivitet som kan vere til ulempe for naturen, for grunneigarar eller andre brukarar av slike område, skal regulerast gjennom aktiv bruk av friluftslova.

Strandsona

Strandsona er eit område av nasjonal interesse, og har i lang tid hatt eit spesielt vern mot vidare nedbygging, først gjennom strandplanlova og seinare gjennom regelen om 100-metersbeltet i plan- og bygningslova. Departementet viser til at alle vurderingar om arealbruksendring i strandsona skal skje ved kommunalt planarbeid, og berre unntaksvis ved dispensasjonar. Problemet er at praksis ofte er for liberal i forhold til intensjonen med byggjeforbodet i 100-metersbeltet, og at det generelt blir gitt altfor mange dispensasjonar i strandsona.

Ved Miljøverndepartementet sitt brev av 11. november 1999 vart det som ledd i den forsterka strandsone-satsinga oppmoda til strengare dispensasjonspraksis i strandsona. Samtidig vart det etablert eit nytt rapporteringssystem for dispensasjonspraksis i 100-metersbeltet langs sjøen. Departementet viser til at av den første rapporten etter det nye systemet går det fram at det blir gitt mange dispensasjonar i 100-metersbeltet, og at om lag 75 pst. av søknadene på landsbasis blir innvilga.

Hovudproblemet er likevel ikkje berre dispensasjonspraksisen, men òg den planlagte utbygginga i strandsona. Manglande styring av utviklinga i strandsona fører til at attraktive område blir nedbygde og blir utilgjengelege for allmenta.

Planlovutvalet tek opp strandvern i si første delutgreiing NOU 2001:7. Utvalet meiner noko av årsaka til utviklinga ligg i at den generelle dispensasjonsføsegna er uklart formulert og foreslår ei ny som skal gjelde særskilt for dispensasjon frå vedtekne planar og frå byggjeforbodet i 100-metersbeltet. Framlegget vil klargjere og avgrense høvet til å gi dispensasjon og opne for at mynde til å gi dispensasjon bestemte stader eventuelt kan leggjast til fylkesmannen.

Det vises i meldinga til den fokus på strandsona som allereie er sett gjennom statleg satsing, som omfattar

mellom anna skjerping av dispensasjonspraksis, utviding av rikspolitiske retningslinjer for Oslofjorden til Agder, arealdokumentasjon, tilbod om juridisk hjelp til kommunane, vidareføring og styrking av arbeidet med sikring av friluftsområde, inklusive skjergardsparkar, utvikling av kystleier og -stigar, utvikling av handbøker for kommunane og etablering av nettverk for kommunar og fylkesmenn.

Regjeringa ønskjer å vidareføre denne satsinga for å kunne snu utviklinga og skape varige resultat. Planlovutvalet sitt forslag til endring av dispensasjonsvedtekta i plan- og bygningslova vil bli følgt opp.

I tillegg til å hindre nedbygging, arealbeslag og sikre tilgjenge for allmenta, vil det å oppretthalde drift og skjøtsel av mange gamle kulturlandskap og kulturmarkar (til dømes kystlynghei og strandenger) vere viktige for å halde oppe landskaps- og naturverdiar som er viktige kvalitetar for friluftslivet.

Kommunane har ikkje plikt til å planleggje i sjøområda, men avgjer sjølve graden av planlegging ut frå det behov dei har for å få avklart arealbruken. Regjeringa oppmoder derfor kommunane til å utarbeide gode kystsoneplanar.

Regjeringa vil styrkje Statens naturoppsyn si rolle i kystsona og samordne utviklinga av m.a. informasjon og oppsyn i desse områda.

Regjeringa vil sikre og vidareutvikle potensialet for friluftsliv i strandsona, med særleg vekt på kyststrekninga frå svenskegrensa til og med Hordaland og i og ved byar og tettstader.

Dei viktigaste tiltaka som framhevast i meldinga er:

- å vidareføre strandsonesatsinga med særleg vekt på informasjon, juridisk hjelp til kommunane og arealdokumentasjon, m.a. av ulovlege stengsel,
- avgrense alle former for ytterlegare bygging i strandsona, under dette fremje forslag om endringar i plan- og bygningslova,
- at eksisterande tilkomst til strandsona ikkje blir vesentleg dårlegare ved utbyggingstiltak, og
- setje av midlar til å utarbeide og gjennomføre ein strategi for å sikre allmenn tilgang til viktige område langs kysten frå svenskegrensa til og med Hordaland og i enkelte område lenger nord.

Kvalitetar for friluftslivet

Miljøverndepartementet visar i meldinga til at folk gjerne vil ha fred og ro når dei driv friluftsliv. Vidare er det grunn til å tru at verdien av ro og stille aukar monaleg i det moderne samfunnet der kvardagen for mange er sterkt prega av støy, stress og mas.

Bruk av motorkøyretøy

Departementet viser til at løyve til å nytte motoriserte hjelpemiddel kan gjere naturopplevingar tilgjengelege for personar som elles ikkje vil vere i stand til å ta seg fram i naturen. Samstundes skapar motorisert ferdsel støy og kjem derfor i konflikt med dei viktigaste kvalitetane ved friluftslivet som er fred og ro.

Utfordringane knytt til bruk av motorkøyretøy, motorfartøy langs kysten og bruk av helikopter og småfly er eit komplekst problem som det er avgjerande at ein finn gode løysingar på både av omsyn til naturvern og friluftsliv.

Når bruk av motorkøyretøy i utmark likevel i følgje meldinga må karakteriserast som ein stor miljøtrussel, er dette eit resultat av den samla verknaden av barmarkskøyring og snøscooterkøyring til fritidsbruk. Situasjonen i dag er at meir og mindre lovleg køyring går føre seg over store område og at bruk av motorkøyretøy har utvikla seg til eit problem på fleire område.

Departementet viser til at meir enn 20 års erfaring med motorferdsellova og 13 år med den nasjonale forskrifta, viser at ein både må endre det eksisterande regelverket og samtidig innføre nye grep i motorferdselpolitikken. I ein slik prosess vil ein halde fast ved prinsippet om at motorferdsel i utmark i utgangspunktet ikkje er tillate.

Det er sett i gang eit forsøksprosjekt med planstyrt motorferdsel forvaltning i åtte kommunar, som gjennom planprosessar skal klarleggje areal der m.a. miljøhensyn knytte til biologisk mangfald og friluftslivet sine krav til fred og ro, tilseier at det ikkje skal vere motorferdsel. Det skal òg klarleggjast areal der det ut frå lokale interesser og vurderingar kan tillatast motorferdsel i løyper. Det er i denne samanhengen viktig å avgrense køyring på barmark så mykje som mogeleg.

Regjeringa vil m.a.:

- vidareføre arbeidet med ei prøveordning for motorisert ferdsel i utmark,
- på grunnlag av prøveordninga gjere ei samla vurdering og foreslå naudsynte endringar i regelverket for motorisert ferdsel i ei kommande RM, og
- i samband med prøveordninga for bruk av motorkøyretøy i utmark og seinare i samband med innføring av endra regelverk, styrkje Statens naturoppsyn (SNO) og anna oppsyn, under dette politiet sitt motorferdseloppsyn med sikte på å få redusert omfanget av ulovleg motorisert ferdsel.

Hytter

For svært mange representerer hytta eit utgangspunkt for friluftsliv. Samstundes representerer dei inngrep i naturen og dei legg beslag på areal.

Det blir framleis planlagt storstilt hyttebygging i mange fjellområde. Det er kommunane som har ansvaret for arealplanlegginga, og dei må i den overordna kommuneplanlegging vurdere behovet for nye hytteområde. Hyttebygging bør òg vere eit viktig tema i fylkesplanlegginga.

Departementet viser til at utfordringane knytt til utviklinga kring hytter, hyttestandard og hyttestorleik, areal- og energibruk gjer at det trengst ein miljøtilpassa hyttepolitikk som er langt meir nyansert enn den som vart formulert i førre stortingsmelding om friluftsliv. Ein slik politikk bør utviklast gjennom ein brei debatt og i samarbeid med lokale styresmakter. Miljøvernde-

partementet har allereie sett i gang eit arbeid med sikte på å betre kunnskapsgrunnlaget om hytter, mellom anna knytt til arealbruk og energibruk. Det er behov for å gi kommunane betre verktøy for å sikre meir miljøeffektiv energibruk. Spørsmålet om moglege endringar i plan- og bygningslova med sikte på det, vil bli teke opp i neste utgreiing frå Planlovutvalet.

Regjeringa vil m.a.:

- syte for at utbygging av private hytter og turistanlegg i fjellet og langs kysten går føre seg på ein miljøtilpassa måte, og ikkje kjem i konflikt med friluftslivet sine interesser, og
- gjennom auka kunnskapsgrunnlag og samarbeid med lokale styresmakter utvikle ein miljøtilpassa hyttepolitikk.

Arbeidsdeling og økonomi

Departementet viser til at dei statlege oppgåvene i dag i det alt vesentlege blir utførte av Miljøverndepartementet og Direktoratet for naturforvaltning, mens fylkesmennene, fylkeskommunane og kommunane utgjer forgreininga av det offentlege arbeidet. Ved sida av dette kan paraplyorganisasjonane Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) og Friluftsrådene Landsforbund (FL) mønstre eit mangfald av råd, lag og foreiningar med brei kompetanse og store frivillige ressursar.

Det visast til at dei einskilde sektorane har ei generell utfordring i å setje friluftslivet sin verdi for helse, livskvalitet og ei berekraftig utvikling på dagsordenen i samband med utarbeiding av sektorvise miljøhandlingsplanar.

Kommunane utgjer alt i dag det viktigaste nivået i arbeidet med friluftslivet. Dei har ansvaret for arealplanlegginga som er avgjerande for om det finst attraktive areal for friluftsliv i nærmiljøet. Kommunane har ansvar for tilrettelegging av område, opparbeiding og merking av turstiar, informasjon som turkart osv.

Regjeringa vil m.a.:

- i større grad enn no leggje til rette for at kommunane kan løyse viktige oppgåver for friluftslivet, og
- leggje fleire av dei heimlane friluftsløva gir for å fremje og regulere friluftslivet til kommunane.

Departementet visar til at dei frivillige organisasjonane er sentrale i arbeidet med å stimulere til og organisere aktivitet.

Regjeringa vil:

- styrkje organisasjonane sine høve til å aktivisere flest mogleg til friluftsliv, og
- støtte organisasjonane sine høve til å medverke i arealplanlegginga.

Når det gjelder økonomi vil Regjeringa m.a.:

- styrkje friluftslivet sine økonomiske rammer med særleg vekt på dei frivillige organisasjonane, stimulerings- og aktivitetstiltak for barn og unge og

sikring og forvaltning av nye område - især langs kysten,

- nytte spelemiddeloverskotet på anleggs- og aktivitetstiltak for friluftsliv i tråd med idrettspolitikken sin nye visjon og målsetjingar,
- sjå nærare på om spelemidlane i auka grad kan nyttast til tilrettelegging langs kystleia, og
- oppmuntre til samarbeid mellom friluftslivs- og naturvernorganisasjonane og andre med felles interesser på kommunenivå etter mønster av dei fylkesvise fora for natur og friluftsliv.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sylvia Brustad, Rolf Terje Klungland og Synnøve Konglevoll, fra Høyre, Øyvind Halleraker, Siri A. Meling og Leif Frode Onarheim, fra Fremskrittspartiet, Øyvind Korsberg og Øyvind Vaksdal, fra Sosialistisk Venstreparti, Hallgeir H. Langeland og Ingvild Vaggen Malvik, fra Kristelig Folkeparti, Ingmar Ljones og lederen Bror Yngve Rahm, og fra Senterpartiet, Inger S. Enger, mener friluftslivspolitikken må ha som mål å fremme friluftsliv for alle i harmoni med naturen, og der hovedvekten legges på ikke konkurranseprega og ikke motoriserte fritidsaktiviteter som foregår på allment tilgjengelige, naturprega områder. Det å kunne ferdes og oppholde seg i friluft er for mange en viktig del av tilværelsen, og kan ikke erstattes med andre aktiviteter. Det må være et grunnleggende prinsipp at vår egen generasjon har et ansvar for å gi kommende generasjoner like god tilgang til naturopplevelser som vi selv har. Det blir stadig færre områder i Norge som er uberørt av tekniske inngrep og vi må gi sterkere beskyttelse av områder og naturkvaliteter som også våre etterkommere har rett til å oppleve. Friluftslivet har en egenverdi i form av den umiddelbare gleden ved selve friluftslivsaktiviteten, naturopplevelsene og muligheten til rekreasjon, avkopling og samvær med familie og venner. Komiteen mener friluftsliv også er et virkemiddel i det helsefremmende og forebyggende arbeidet. Friluftsliv gir mennesker bedre helse, bedre livskvalitet, bidrar til å bedre forståelsen for en økologisk bærekraftig utvikling og er en viktig ressurs i næringsssammenheng for mange distrikter.

Blant annet bør forvaltningsmyndighetene strekke seg langt for å tilfredsstille behovet for et godt rute- og hyttenett for allmennheten, samtidig som hensynet til natur og dyreliv ivaretas. Komiteen mener at den beste måten å sikre naturen og nasjonalparkene på er at folk flest får gode opplevelser og derved føler ansvar for å bringe naturvern videre til etterslekten. Ikke minst gjelder dette barn og unge.

Komiteen mener at det bør satses mer på de frivillige organisasjoner som viktige instrumenter for å fremme friluftssinteressene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser i tillegg til Budsjett-innst. S. nr. 9 (2001-2002) og sine merknader og forslag i denne angående miljøvernorganisasjonene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil vektlegge det enkle friluftslivet som ikke stiller store krav til tilrettelegging eller økonomi. Friluftslivet er et velferdsgode av stor verdi for befolkningen, samtidig som det krever lave private og offentlige utgifter. Flertallet mener friluftslivet fortsatt må være enkelt og ubyråkratisk, uten noe stort behov for økende offentlige overføringer til offentlig organisasjons- eller utredningsapparat.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, viser til Sem-erklæringen side 21 hvor det står å lese:

"Samarbeidsregjeringen vil kartlegge utviklingen og sikre allemannsretten og allmennhetens adgang til naturområder og strandsonen."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser også til miljøvernministerens klare offisielle signaler om styrking av allemannsretten i forhold til så vel 25-meters som 100-meters beltet. Disse medlemmer viser til de mange forventninger dette har skapt i miljøbevegelsen, friluftsråd og friluftorganisasjoner.

Disse medlemmer viser til at miljøvernministeren i sin tale til Nordisk konferanse om friluftslivspolitik 28. januar 2002 sa følgende:

"I friluftslivsmeldingen foreslås det å sikre og videreutvikle potensialet for friluftsliv i strandsonen med særlig vekt på kyststrekningen fra svenskegrensen til og med Hordaland og i og ved byer og tettsteder. Jeg har i et brev til Riksrevisjonen rett før jul gått nærmere inn i disse problemstillingene og bl.a. gjort rede for de tiltak som er planlagt eller allerede iverksatt for å styrke byggeforbudet i 100-metersbeltet.

Jeg peker også på initiativet til å gi nasjonale og regionale føringer gjennom rikspolitiske retningslinjer og regionale kystsonerplaner i nye fylker langs kysten i sør-vest og Planlovutvalgets forslag om endring av dispensasjonsbestemmelsene. Ytterligere veiledningsinnsats overfor kommuner og fylkeskommuner langs kysten, er også høyst aktuelt. Sist, men ikke minst vil jeg om kort tid sende kommunene, fylkeskommunene og fylkesmennene langs kysten et brev der jeg skjerper inn både plan- og dispensasjonspraksisen i strandsonen."

Disse medlemmer er enig i og glad for disse klare signalene, og vil minne om at denne innskjerping i bl.a. 100-metersbeltet er helt i samsvar med det friluftorganisasjonene ønsker seg. Dessuten er det klart at denne politikken vil få flertall på Stortinget, dersom regjeringspartiene følger opp Sem-erklæringen og disse klare løftene fra miljøvernministeren. Skulle

regjeringspartiene svikte Sem-erklæringen og miljøvernministerens klare løfter til de nordiske friluftorganisasjonene, ville det være oppsiktsvekkende, og svekke Regjeringens og miljøvernministerens troverdighet. Men disse medlemmer kan jo ikke se bort fra at det nettopp er miljøvernministerens troverdighet regjeringspartiene på Stortinget ønsker å svekke. I så fall er hensikten oppnådd.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er meget overrasket over den type merknader som Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti i forbindelse med spørsmålet om 25-meters- og 100-metersbeltet presterer å skrive. Dette gjelder både form og innhold.

Disse medlemmer står på Sem-erklæringen, og er stolte av det offensive arbeid miljøvernministeren gjør for å oppfylle Sem-erklæringen på miljøområdet, og som miljøvernministeren blant annet viste til i det siterte innlegg fra Nordisk konferanse om friluftslivet.

Disse medlemmer slutter seg til det arbeid som miljøvernministeren gjør for å følge opp Sem-erklæringens formuleringer om å kartlegge utviklingen og sikre allemannsretten og allmennhetens tilgang til naturområder og strandsonen, og slutter seg til dette gjennom forslag i denne innstillingen. De fremsatte påstander om uenighet mellom miljøvernministeren og regjeringspartienes stortingsgrupper faller derfor på sin egen urimelighet.

Disse medlemmer viser videre til at St.meld. nr. 39 (2000-2001) Friluftsliv. Ein veg til høgare livskvalitet ble utarbeidet av regjeringen Stoltenberg. Samarbeidsregjeringen legger Sem-erklæringen til grunn for sin politikk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil påpeke at regjeringen Bondevik lot St.meld. nr. 39 (2000-2001) fra regjeringen Stoltenberg bli liggende i Stortinget, og regner med - slik vanlig praksis er - at dersom regjeringen Bondevik hadde vært uenig, hadde regjeringen Bondevik trukket St.meld. nr. 39 (2000-2001).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet anser eiendomsretten som et overordnet prinsipp og viser til at den private eiendomsretten bl.a. er nedfelt i Grunnlovens §§ 104 og 105.

Disse medlemmer mener at muligheten for naturopplevelser er viktig for folks naturforståelse og miljøengasjement. Disse medlemmer mener den private eiendomsretten er den som best sikrer en forsvarlig forvaltning av naturområdene. Private grunneiere har personlig interesse av å forvalte sine eiendommer i et langsiktig perspektiv, slik at verdiene holdes i hevd gjennom hele livsløpet og kan overlates til neste generasjon i minst like god stand som i dag. Disse medlemmer er samtidig opptatt av å bevare allemannsretten til fri ferdsel i utmark og sikre adgangen

til naturområdene. Disse medlemmer mener at dagens friluftsliv i hovedsak fungerer godt og er innarbeidet hos befolkningen og lite konfliktfylt.

Allemannsretten

Komiteen mener allemannsretten er den viktigste bærebjelken for at alle skal kunne utøve et aktivt friluftsliv. Det er viktig at terskelen til å bruke naturen er så lav som mulig.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at i de aller fleste tilfeller er det ikke noen konflikt mellom allmennhetens ønske om fri ferdsel og vernet om grunneiers eiendomsrett. Allmennheten har et ansvar for å ferdes på en hensynsfull måte - både overfor miljøet og overfor grunneiere og rettighetshavere. Grunneieren har på sin side et ansvar for at det ikke legges hindringer i veien for den frie ferdsel. Både grunneiere og allmennheten har felles ansvar for å motvirke konflikter. Konflikter bør løses lokalt i samsvar med nasjonale lover og forskrifter, og lokale tilpasninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er nødvendig å gjennomgå og gjøre nødvendige endringer i friluftslivloven for at allemannsretten kan styrkes.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til Sem-erklæringen som vil kartlegge utviklingen og sikre allemannsretten og allmennhetens adgang til naturområder og strandsonen. Videre å sikre naturområder for friluftsliv i et samarbeid mellom myndigheter, organisasjoner og rettighetshavere.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil understreke at allemannsretten står sterkt både i lovgivinga og i folks bevissthet. Det er viktig at allemannsretten ligger fast og ikke svekkes. Avveining mellom privat eiendomsrett for grunneierne og innarbeida allemannsrett fungerer stort sett svært bra. Dette medlem mener at større omfang og nye former for organisert, kommersiell ferdsel de seinere åra likevel kan gjøre det nødvendig å begrense slik ferdsel gjennom endring av friluftslivloven. Det må skilles klarere mellom organisert kommersiell virksomhet i utmark og tradisjonell allemannsrett. Det vil være riktig med tanke på grunneierinteressene, dessuten er det svært viktig at muligheten til å utøve det enkle friluftslivet ikke blir skadelidende.

Komiteen mener det er verdifullt at unge mennesker velger jakt og fiske som hobby, og ønsker å stimulere til dette.

Komiteen viser til at for mange er jakt og fiske den viktigste friluftslivsaktiviteten, samtidig som disse aktivitetene er en viktig del av næringsgrunnlaget for

enkelte grunneiere, og det gir grunnlag for arbeidsplasser, spesielt i distriktene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, peker på at utleie av jakt og fiskerettigheter gir muligheter til viktige tilleggsinntekter til jord- og skogbruk. Slike inntekter kan være med på å bevare et rikt bomiljø og kulturlandskap i store deler av landet. Landbruket står foran flere omstillinger, og utnyttelsen av inntekspotensialet som mange landbrukseiendommer har kan være med på å opprettholde drift og bosetting.

Flertallet mener derfor at en skal være varsom med å innføre begrensninger i de inntekter som slik aktivitet kan gi. Departementet bør følge med på hvordan prisnivået utvikler seg, og komme tilbake til Stortinget hvis det skulle vise seg nødvendig å vurdere prisdempende tiltak. Det må eventuelt tas hensyn til avgrensingsproblemer der fiske- og jaktrettigheter er en del av et større tilbud omfattende for eksempel utleie av hytte og transport. Maksimalpriser kan også virke mot sin hensikt ved at de blir oppfattet som veiledende priser.

Flertallet viser videre til at eiendomsretten er et viktig grunnlag for vårt samfunn. Eiendomsretten og retten til å ha et område der en i frihet, uten trafikk, kan nyte utelivet i egen innmark er vesentlig for svært mange mennesker.

Flertallet erkjenner at retten til fiske ligger til grunneierne. Flertallet vil ikke medvirke til endring av rettsforholdene, men vil i stedet be om at det legges til rette for å utstede ungdomskort som gir rabatt på fiskekort for ungdom mellom 16 og 18 år. Flertallet er kjent med at grunneiernes organisasjoner har drøftet dette som et ledd i motiverings- og rekrutteringsarbeid, og at de ser positivt på et slikt tiltak.

Flertallet vil imidlertid presisere at jakt og fiske ikke inngår i allemannsretten, og viser i den forbindelse til St.meld. nr. 39 (2000-2001) side 49.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mener at dagens friluftsliv legger et godt grunnlag for allemannsretten i naturområder og strandsonen, men vil be departementet foreta en gjennomgang for å sikre at praktiseringen av regelverket ivaretar disse hensynene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener fiske med håndsnøre skal gjøres gratis for unge opp til 18 år. Det vil bidra til at flere unge vil velge jakt og fiske som hobby og dermed se verdien av et aktivt friluftsliv og en bærekraftig naturforvaltning. Disse medlemmer mener det er positivt. Disse medlemmer mener videre det er positivt at distriktene og grunneierne utvikler dette næringsgrunnlaget på en måte som ikke ekskluderer folk flest.

Disse medlemmer viser til at det er stadig flere eksempler på at prisen for å leie jakt- og fiskerettigheter er svært høy og at det danner seg et uheldig skille mellom gode og dårlige jaktområder.

Disse medlemmer mener at dersom allemannsretten skal være reell må alle ha muligheten til å drive jakt og fiske uavhengig av sin egen økonomi. Disse medlemmer frykter en utvikling der pris kan bli ekskluderende. En utvikling der prisen for å kunne utøve jakt og sportsfiske stiger forholdsvis mye i forhold til prisutviklinga for øvrig er ikke ønskelig og disse medlemmer ber Regjeringen følge utviklingen nøye, og melde tilbake til Stortinget om den faktiske utvikling i forbindelse med neste stortingsmelding om Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand, eller på annen egnet måte i løpet av 2003.

Disse medlemmer mener at kommunale driftsplaner for jakt og fiske også kan bidra til å gjøre jakt og fiske tilgjengelig for alle til fornuftige priser. Kommunene må utarbeide slike planer og friluftslivsorganisasjonene og grunneierne må tas med i planarbeidet på en skikkelig måte. Dette er viktig for å få et større engasjement for natur- og miljøvern.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Senterpartiet ser det som positivt at det de siste åra er lagt større vekt på driftsplanarbeidet i forvaltninga av vilt- og fiskeressurser. Det må fremdeles være grunneierne som har hånd om denne planlegginga. Brukerorganisasjonene vil i denne sammenheng være en nyttig høringsinstans.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener utviklingen av prisnivået for utleie til jakt og fiske i en del områder og vald er uakseptabelt høy.

Disse medlemmer forslår:

"Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremlegge sak om maksimalpriser for utleie til jakt og fiske."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil videre vise til at skogbeltet opp mot snaufjellet i de senere åra har blitt utsatt for et stadig økende press i en del områder gjennom en økende utbyggingstakt på areal- og energikrevende fritidsbebyggelse, vegutbygging, og andre tekniske inngrep. Dette skogbeltet er leveområde for mange utsatte arter i norsk fauna. Særlig kan nevnes betydningen som leveområde for villreinen og en rekke rødlistearter. I tillegg inneholder dette skogbeltet fremdeles mange steder i landet store sammenhengende inngrepsfrie arealer som er viktige for de artene som har disse områdene som kildeområder. Dette er også vesentlige kjerneområder for utøvelse av friluftsliv. Behovet for en mer helhetlig forvaltning av disse arealene har økt kraftig, og disse medlemmer mener at Rikspolitiske bestemmelser (RBL) bør utvikles for å sikre disse naturtypene mot unødvendige inn-

grep som forringer verdien for biologisk mangfold og friluftslivsaktiviteter.

Disse medlemmer mener at plan- og bygningsloven bør utvikles og styrkes for i større grad å kunne ivareta friluftslivshensyn i arealplanleggingen og være et verktøy i forvaltningen av utmarksarealer.

I denne forbindelse mener komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti at det vil være formålstjenlig å utvikle nye arealbrukskategorier som sikrer grunnlaget for friluftslivet. Dette vil også kunne gjøre det enklere for kommunene å tilrettelegge områder for f.eks. hyttebygging.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen om å styrke plan- og bygningsloven gjennom utvikling av nye arealbrukskategorier, inklusiv hyttebygging, slik at den i større grad ivaretar friluftshensyn i arealplanleggingen."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at allemannsretten de senere årene har blitt svekket ved at stadig større arealer bygges ut. Særlig i strandsonen og i enkelte områder i fjellet og opp mot skoggrensen har denne utviklingen ført til at fri ferdsel blir hindret. Disse medlemmer mener derfor at dispensasjonspraksisen for bygging i 100-meterssonen må håndheves strengere, og ber derfor Regjeringen endre loven. Vi kan ikke ha en dispensasjonspraksis som uthuler loven.

Disse medlemmer er svært bekymret for denne utviklingen, og ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer. Det vises i denne forbindelse til Riksrevisjonens Dokument nr. 3:7 (2001-2002), hvor dette spørsmålet blir omhandlet og tiltak foreslått. Riksrevisjonens Dokument nr. 3:7 (2001-2002) viser at det i perioden 1982-1999 er godkjent 8 100 nye bygninger, inklusive erstatningsbygg, i de 39 kystkommunene i Østfold, Oslo, Akershus, Buskerud, Vestfold, Telemark og Aust-Agder. Pr. 1. januar 2001 legger bygninger beslag på 43 pst. av 100-metersbeltet og 29 pst. av strandstrekningen i dette området. Riksrevisjonen antar også at de mest attraktive områdene er bygd ut og at deler av gjenværende områder er mindre tilgjengelige, for eksempel på grunn av bratt og utilgjengelig terreng.

Med bakgrunn i Stortingets innstilling til denne undersøkelsen fremmer disse medlemmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen melde tilbake til Stortinget erfaringene med de gjeldende retningslinjer for dispensasjonspraksis i 100 meters-sonen og foreslå nødvendige endringer i plan- og bygningsloven."

Disse medlemmer mener også at alle må kunne ferdes fritt i strandsona der det er mer enn 25 meter

mellom middels høyvannstand og hytte eller hus. Disse medlemmer støtter forslaget om en lovendring som vil klargjøre retten til fri ferdsel i denne sonen.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen foreslå endringer i friluftsløven angående 25 meters-sonen, slik at alle kan ferdes fritt i strandsonen der det er mer enn 25 meter mellom middels høyvannstand og hytte eller hus."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til forslag i St.meld. nr. 39 (2000-2001) om en ny regel i friluftsløven - om at

"... der avstanden fra hytte eller hus er minst 25 meter til middels høgvasstand, kan allmenta ferdest omsynsfullt forbi nærmast sjøkanten, også der tomte sitt innmarksareal strekkjer seg heilt ned til sjøen."

Disse medlemmer er kjent med det betydelige engasjement og de sterke interessekonflikter som er knyttet til denne saken. Disse medlemmer vil sikre allemannsretten og allmennhetens tilgang til naturområder og strandsonen samtidig som grunneiers rettigheter ivaretas, og vil derfor be Regjeringen om å kartlegge utviklingen og komme tilbake til Stortinget med en vurdering av ulike forslag som kan sikre dette, deriblant et eventuelt forslag om en ny 25-meters regel.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen kartlegge utviklingen av allmennhetens tilgang til strandsonen samtidig som grunneiers rettigheter ivaretas, og komme tilbake til Stortinget med en vurdering av ulike forslag som kan sikre dette, deriblant et eventuelt forslag om en ny 25-metersregel i friluftsløven."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har stor respekt for den private eiendomsretten og vil ikke under noen omstendigheter gå inn for å tvangsinnføre 25-metersregelen i strandsonen, da det etter disse medlemmers syn vil være med på å svekke den private eiendomsrett, redusere verdien av eiendommene, føre til at bruksmulighetene på egen eiendom blir sterkt forringet, samt føre til konflikt i områder der det ikke har vært konflikter tidligere.

Disse medlemmer ber derfor Regjeringen avstå fra å foreslå en ny regel i friluftsløven - om at der avstanden fra hytte eller hus er minst 25 m, kan allmennheten ferdes.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen avstå fra å fremme en begrensning i friluftsløven angående 25-metersregelen."

Komiteen har merket seg at det bygges stadig flere hytter i attraktive fjellområder og kystområder.

Komiteen peker på at det i dag er nesten 360 000 hytter og sommerhus i Norge. Det å feriere på hytte eller sommerhus hvor man kan være uforstyrret i nærhet med naturen, er en vesentlig kvalitet ved friluftslivet i Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener at man skal være forsiktig med inngrep i den private eiendomsrett. Der hvor det offentlige griper inn i den private eiendomsretten gjennom vernevedtak eller lignende, må det tilføres tilstrekkelige ressurser for å sikre erstatning.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet peker på at det er store lokale variasjoner i Norge, også når det gjelder press på utbygging av eiendommer. Disse medlemmer understreker at det er kommunene som har ansvaret for arealplanleggingen, herunder regulering av arealer til hyttebygging, og mener omfanget av dagens rikspolitiske retningslinjer er tilstrekkelig. Dette er en viktig del av det lokale selvstyret. I dette inngår også kystsoneplanleggingen som blant annet skal sikre allmennhetens tilgang til kyststripen. Det er et viktig prinsipp at beslutninger må fattes nærmest dem det angår.

Disse medlemmer viser til det generelle byggeforbudet i 100-meterssonen og dagens rikspolitiske retningslinjer, som skal ivareta viktige nasjonale hensyn i strandsonen. Innenfor dette regelverket har kommunene frihet til å vurdere forholdet mellom hyttebygging og vern av friluftsområder. Byggeaktiviteten i strandsonen skal skje etter godkjent reguleringsplan, samtidig som kommunene er gitt en dispensasjonsadgang utfra særlige lokale hensyn.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er videre kjent med at for visse deler av landet har dispensasjonspraksis medført at regelen om 100-meterssonen ikke er blitt tilstrekkelig ivaretatt, noe som blant annet har medført uønsket hyttebygging i forhold til rikspolitiske retningslinjer. Disse medlemmer ber derfor Regjeringen sikre at dispensasjonspraksisen til kommunene utøves iht. de gjeldende retningslinjer, ut fra hensynet til lokale forhold, og komme tilbake til Stortinget med en orientering om situasjonen.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen sikre at kommunenes dispensasjonspraksis i forhold til plan- og bygningslovens bestemmelser om byggeforbud i 100-metersbeltet i strandsonen utøves iht. gjeldende retningslinjer, ut fra hensynet til lokale forhold, og komme tilbake til Stortinget med en orientering om situasjonen."

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mener at i områder som ikke omfattes av de rikspolitiske retningslinjene for strandsonen, håndteres dette gjennom kommunal regulering og regionale kystsoneplaner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil vise til at en rekke kommuner langs kysten har funnet frem til gode løsninger for å sikre allemannsretten. Derfor er det etter disse medlemmers syn viktig å sikre at det er tilstrekkelig med strandsone tilgjengelig for allmennheten uten at den private eiendomsrett svekkes.

Disse medlemmer mener at forbudet om bygging i 100-meterbeltet er svært uheldig og bør oppheves. Disse medlemmer er av den oppfatning at kommunene selv må få bestemme hvor bygging av hytter og hus skal skje. Disse medlemmer viser til at Norge er et langstrakt land og at hytte- og boligbygging må tilpasses lokalt uten et stivbeint sentralt lovverk som 100-meterforbudet er. Disse medlemmer viser til at dagens praktisering av 100-metersforbudet egentlig er en gigantisk ekspropriasjon uten noen form for erstatning.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at § 17-2 i plan- og bygningsloven - om forbud mot bygging og fradeling i 100-metersfeltet langs sjøen, oppheves."

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at strandsonen utsettes for press flere steder i landet. Regelverket bør differensieres slik at retningslinjer og dispensasjonsregler kan variere i innhold og praktisering etter hvor i landet det er.

Dette medlem mener dagens regelverk for bygging i 100-metersonen er tilstrekkelig, og at forvaltningen i områder som ikke omfattes av de rikspolitiske retningslinjene fortsatt kan håndteres gjennom kommunal regulering og regionale kystsoneplaner. Dette medlem gir ikke tilslutning til å utvide allemannsretten med adgang til fri ferdsel over annen manns innmark langs strandkanten der avstanden fra hus eller hytte til middels høyvannstand er minst 25 meter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, vil påpeke betydningen av det private eierskapet, også i forhold til friluftslivet. Private grunneiere er ofte de beste forvaltere av naturområder. Private grunneiere har en særlig interesse av å forvalte eiendommen sin i et langsiktig perspektiv, slik at verdiene blir holdt i hevd, og kan overlates til neste generasjon i minst like god forfatning som i dag. Private grunneieres arbeid med å rydde, merke og på andre måter vedlikeholde naturområder kommer i høy grad allmennheten til gode.

Slik komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet ser det må kommunene sørge for at friluftslovens bestemmelser om fri ferdsel blir respektert og ikke hindret av ulovlige stengsler. Gjennom økt kunnskapsgrunnlag og samarbeid med lokale myndigheter må utbygging av hytter og turistanlegg foregå på en miljøtilpasset måte.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at den økte hyttebyggingen mv. på stadig flere steder medfører at fri ferdsel blir hindret. Slik disse medlemmer ser det må kommunene i større grad være restriktive i forhold til utbyggere som setter opp stengsler som hindrer slik ferdsel. Gjennom økt kunnskapsgrunnlag og samarbeid med lokale myndigheter må utbygging av hytter og turistanlegg i fjellområder og kystområder derfor foregå på en miljøtilpasset måte, og som ikke kommer i konflikt med friluftslivets interesser.

Disse medlemmer ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en gjennomgang av situasjonen på dette området.

Disse medlemmer mener også det må vurderes strengere regler for bygging i 100-meterssonen fra innsjøer og vassdrag.

Disse medlemmer viser til at bl.a. Lillesand bystyre, med ordfører Odd Steindal (Høyre) i spissen, har reist en meget sterk kritikk av Landbruksdepartementets saksbehandling i forbindelse med sak om opphevelse av boplikten på Åkerøya. Denne saken sies å skape presedens, og kan derved ha store negative konsekvenser også for allmennhetens tilgang til områder av høy verdi for ulike fritidsinteresser. Disse medlemmer viser til at det kan virke som om det ikke har vært gjort grundige undersøkelser om hvilke konsekvenser denne saken vil ha. Saken vil da være i konflikt med forvaltningslovens krav om at saken skal være "så godt opplyst som mulig før vedtak treffes".

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet foreslår på denne bakgrunn følgende:

"Stortinget ber Regjeringen om å foreta en ny vurdering av Åkerøyasaken når alle konsekvenser av en opphevelse av boplikten er klarlagt."

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti er av den oppfatning at det ikke er Stortingets oppgave å være saksbehandler i enkeltsaker.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til at strømforbruket pr. fritidsbolig i mange hyttekommuner er mer enn fordoblet de siste fem årene ifølge Stiftelsen for naturforskning og kulturminneforskning. Eksempelvis har ei hytte på

Hafjell med oppvarmet oppkjørsel, utendørs bade-
stamp og varmelister på verandaen alene et energifor-
bruk på 170 000 kilowattimer i året - like mye som
seks-sju vanlige eneboliger. Disse medlemmer vil
påpeke at denne typen fritidsboliger er svært arealkre-
vende, og innebærer ofte store inngrep i naturen. På
denne bakgrunn vil disse medlemmer be Regje-
ringa foreslå endringer i plan- og bygningsloven som
gir kommunene bedre mulighet til å begrense energi-
og arealforbruk til fritidseiendommer. I tillegg vil
disse medlemmer be Regjeringa om å utrede
modeller som kan gi større differensiering mellom fri-
tidsboliger og helårsboliger på avgiftene på elektrisk
strøm.

Disse medlemmer vil fremme følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringa om å foreta de nødven-
dige endringer i plan- og bygningsloven som gir kom-
munene mulighet til å begrense energi- og arealforbruk
til fritidseiendommer."

"Stortinget ber Regjeringa om å utrede modeller som
kan gi større differensiering mellom fritidsboliger og
helårsboliger på avgiftene på elektrisk strøm."

Komiteens medlem fra Senterpartiet
mener at både begrensning av energiforbruk og diffe-
rensierte elavgifter er aktuelle virkemidler for å redu-
sere strømforbruk på fritidsboliger. Men dette med-
lem finner det ikke naturlig at dette behandles som en
del av friluftspolitikken.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene
fra Fremskrittspartiet, mener det er positivt at bevilg-
ningene til statlige oppkjøp av friarealer har økt de
senere åra, men mener likevel at bevilgningene må
økes utover dagens nivå. Flertallet mener også at
statlige eiendommer som blir solgt, for eksempel for-
svareseiendommer, fyr og fyrlykter, blir vurdert som fri-
luftsområder for allmennheten. For festningsverk vises
det til Innst. S. nr. 314 (2000-2001).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpar-
tiet, Sosialistisk Venstreparti og Senter-
partiet foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen om å øke bevilgningene
til statlige oppkjøp av friarealer i budsjettforslaget for
2003."

Komiteens flertall, medlemmene fra
Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Fol-
keparti og Senterpartiet, vil selv om det er
behov for å sikre areal til friluftsmål, avvise forslag
om at en innfører en ny avgift, en såkalt naturavgift,
som må betales når en omdisponerer friluftsområder
og/eller gjennomfører ulike tiltak som er til ulempe for
friluftslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpar-
tiet og Sosialistisk Venstreparti vil ikke ta
stilling til dette forslaget før det er utredet og kommer
som egen sak til Stortinget. Disse medlemmer har
imidertid forstått det slik at en eventuell naturavgift
skulle bidra til å sikre allmennheten mer friluftsområder,
men er ikke beredt til å ta stilling til en slik eventuell
avgift nå.

Komiteens flertall, medlemmene fra
Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Fol-
keparti og Senterpartiet, viser til at Regjering-
en varsler at den vil sørge for at det blir mulig å ri og
å sykle på vei gjennom innmark, der veien først går
gjennom innmark, for siden å komme over i utmark.
Flertallet vil påpeke at mange som har hus eller hyt-
ter og vei over sin innmark som leder til utmark kan
oppleve den foreslåtte utvidelsen av allmennhetens
ferdselsrett som en betydelig belastning. Etter fler-
tallets mening bør det derfor ikke åpnes for en gene-
rell rett til ferdsel med hest eller sykkel på vei over
annen manns grunn når veien leder til utmark. Dette
gjelder ikke der det er konflikt med hevdbundne eller
tinglyste rettigheter. Flertallet mener dette vil
påføre mange private grunneiere med vei eller innmark
økte belastninger og nye begrensninger i eiendomsret-
ten.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra
Fremskrittspartiet, fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stor-
tinget med et forslag om hvordan det kan legges til
rette for økt bruk av sykkel i byer og tettsteder, inklu-
dert trafikkikkerhet og etablering av sykkelveier."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpar-
tiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den
økende bruken av sykkel som friluftslivsaktivitet.
Undersøkelser viser for eksempel at andelen som
benytter sykkel i naturomgivelser har økt fra 17 pst. til
over 40 pst. i løpet av de siste 10 årene. Regjeringen
påpeker i meldingen betydningen av at denne trenden
utnyttes for å øke bruken av sykkel til transport og nyt-
teformål i byene.

Disse medlemmer støtter dette prinsippet. Sam-
tidig begrenses muligheten til bruk av sykkel i byene
av trafikkforholdene sykklister er utsatt for. Manglende
sykkelstier og sykkelveier tvinger sykklister til å kon-
kurrere med bilistene om plassen, noe som medfører
stor fare for ulykker for syklistene. I året 2000 var det
over 800 mennesker som ble skadet eller drept på syk-
kel.

Disse medlemmer ser en nær sammenheng mel-
lom daglig bruk av sykkel og et aktivt friluftsliv. Dag-
lig bruk av sykkel gir god mosjon, som igjen bidrar til
å styrke immunforsvaret og den generelle helse. Det er
god grunn til å tro at det er overlapping mellom de som
sykler, og de som benytter naturen til rekreasjonsfor-

mål. Det er derfor ønskelig å øke andelen som benytter sykkel også i daglig virke.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til tiltakende støyproblem knyttet til ulike former for motorisert ferdsel.

Flertallet har merket seg at departementet vil avvente prøveordningen for bruk av motorkjøretøy i utmark i 8 kommuner.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mener videre det er viktig å skille mellom yrkes- og fritidskjøring, spesielt når det gjelder snøscooterkjøring.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker en friluftspolitikk som balanserer ulike hensyn og som også gir rom for rekreasjon med bruk av snøscooter. Snøscooteren er en berikelse for mange mennesker som gjør at disse får gode natur- og friluftsopplevelser.

Disse medlemmer mener at bruk av snøscooter skal underlegges fornuftige reguleringer som gjør at bruk skjer uten at det skaper problemer for andre eller gir uforsvarlig belastning på naturen. Disse medlemmer viser til at dagens meget restriktive snøscooterpolitikk medfører økende ulovlig bruk av snøscooter. Siden det er fullt lovlig å kjøpe snøscooter, bør også myndighetene i langt større grad sørge for å legge forholdene til rette for bruk av snøscooter.

Disse medlemmer viser til at det organiserte snøscooterfolket i Norge ikke ønsker en situasjon med et konfliktylft forhold til andre interessegrupper. Andre grupper bør heller ikke ha enerett på hele naturen og ensidig motarbeide dem som ønsker et motorisert vinterfriluftsliv. Disse medlemmer mener at det bør arbeides for å finne løsninger som alle kan leve med. Det bør etter disse medlemmers syn være et mål at det blir landsdekkende løypenett hvor en kan ferdes på snøscooter i forsvarlig regulerte former.

Disse medlemmer viser til Sverige som har lykkes med sin liberale snøscooterpolitikk først og fremst fordi den lovlige kjøringen foregår i et svært velorganisert system, hvor kommunene og snøscooterklubbene løser utfordringene i fellesskap. Det er dessuten viktig at man har funnet frem til en reguleringsform som er allment akseptert i befolkningen. I Norge er det et grunnleggende problem at det er betydelig avstand mellom lovreguleringene som snøscooterferdsel er underlagt, og den alminnelige rettsoppfatning. Forholdene kommer lett ut av kontroll i en situasjon hvor svært mange mener at de offentlige reguleringene er urimelige.

Disse medlemmer ønsker å åpne for at den enkelte kommune skal få muligheten til å opprette egne, særskilt merkede løyper for motorferdsel. Disse løypene må opprettes i samarbeid med den enkelte grunneier. Disse medlemmer mener videre at det bør kunne åpnes for motorferdsel på skogsbilveier og

på islagte vassdrag hvor det er adgang til å kjøre med båt på sommerstid.

Disse medlemmer viser til Dokument nr. 8:29 (1998-1999) om forslag om endring i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. Disse medlemmer mener det bør fremmes lovendringsforslag i tråd med forslaget i dette dokumentet, og fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, i tråd med forslagene fremsatt i Dokument nr. 8:29 (1998-1999)."

Disse medlemmer viser til at det ved forskrift vedtatt ved kgl. res. 14. desember 2001, og som skal tre i kraft 1. juli 2002, skal innføres totalforbud mot å kjøre på veg med snøscooter over hele landet. Dette er i dag den eneste muligheten snøscootereiere sør for Nord-Troms har til å kunne kjøre lovlig uten å søke om dispensasjon. Det medfører at nesten 40 000 snøscootereiere må søke sine respektive kommuner om dispensasjon for å kunne benytte sine kjøretøyer. Etter disse medlemmers syn vil situasjonen bli fullstendig uholdbar, og vil kunne skape ulovlig ukontrollerbar kjøring.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen sørge for at forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg, ikke iverksettes."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet viser til den økende bruk av store hurtiggående båter i skjærgården. Det heter i meldingen:

"Talet på motoriserte fritidsbåtar med stadig større motorar er etterkvart så stort, særleg langs kysten frå svenskegrensa til Hordaland, at det kan vere til sjananse for friluftslivet elles."

Disse medlemmer mener at denne utviklingen må følges nøye, både med tanke på ulykker og støyproblematikk, og at behov for restriksjoner i visse områder bør vurderes.

Disse medlemmer viser til at sentrale friluftsområder blir utsatt for økende støy fra helikopter- og småflytrafikk. Disse medlemmer viser til at regelverket for motorisert ferdsel i utmark og på vassdrag ikke inneholder tilstrekkelig lovhjæmel for å regulere selve flygingen, men bare start og landing. Disse medlemmer mener at hele regelverket må gjennomgås.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ber Regjeringen vurdere å foreslå nødvendige lovendringer slik at regelverket for motorisert luftferdsel, herunder helikopter, omfatter selve flyginga - i tillegg til start og landing.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener videre det også av hensyn til støyproblematikken bør vurderes å sette begrensninger på Forsvarets lavtflyvninger i sentrale friluftsområder.

Barn og unge

Om en skal opprettholde friluftslivet som en viktig fritidsaktivitet i hele befolkningen mener komiteen at barn og unge også i framtida må få naturopplevelser og muligheter til å utvikle ferdigheter som gjør at de både ønsker og er i stand til å ferdes i skog og mark. Komiteen mener at vi må gjøre dette på barn og unges premisser.

Komiteen er opptatt av at flere må få mulighet til å bruke naturen til rekreasjon. Terskelen må være lavest mulig. Det må derfor legges til rette for motivasjon av barn og unge tilpassa den enkeltes behov og hvert lokalsamfunns fortrinn. Skal vi opprettholde friluftslivet som en viktig fritidsaktivitet må kommende generasjoner få bedre tilgang til slike opplevelser.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, mener derfor at innsatsen overfor barn og unge må få et spesielt fokus gjennom informasjons- og motiveringskampanjer, og at friluftsganisasjonene må få mer penger til barne- og ungdomsarbeid.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at Regjeringen ønsker å stimulere til lokale tiltak spesielt for barn og unge, der natur- og kulturverdier blir synliggjort og formidlet. Regjeringen foreslo derfor å øke tilskuddet til friluftstiltak i statsbudsjettet for 2002 med hele 50 pst. sammenlignet med foregående år, fra 7,67 mill. kroner til 11,67 mill. kroner, og flertallet i Stortinget sluttet seg til dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet vil bemerke at det var et flertall i Stortinget bestående av bl.a. Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet som stod bak denne økningen.

Komiteen mener det er positivt at mange unge i dag bruker naturen til aktiviteter som terrengsykling, rafting, klatring med mer. Det er derfor viktig at det legges til rette områder der slik aktivitet kan foregå på en bærekraftig måte.

Komiteen mener også at det gjennom barnehage, skole og skolefritidsordning må legges til rette for mer undervisning og aktivitet ute i tråd med rammeplanen for barnehagen og læreplaner for skolen, slik det gjøres i naturbarnehager og ved for eksempel Hamar og Lundsvågen Naturskoler, og for eksempel naturbarnehagen i Gausdal.

Etter komiteens syn er også leirskoler et viktig bidrag til å motivere barn og unge til å bruke naturen mer. Alle skoleelever bør derfor få tilbud om leirskoler.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, ønsker en nasjonal satsing for å frigjøre flere grøntarealer. Dette forutsetter tilfredsstillende grøntarealer i tilknytning til skoler og barnehager der dette er mulig

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet har merket seg positive erfaringer med naturbarnehager og Hamar naturskole, og mener det bør etableres flere slike barnehager og skoler. Dette må det stimuleres spesielt til. Det må være tilbud om naturbarnehager og naturskoler i flest mulig kommuner.

Disse medlemmer ber Regjeringen legge til rette for naturbarnehager og naturskoler gjennom økonomiske virkemidler. Etter disse medlemmers syn er også leirskoler et viktig bidrag til å motivere barn og unge til å bruke naturen mer. Skoleelever bør få flere tilbud om leirskoler, og de må legges opp slik at alle elever kan delta ut fra den enkeltes forutsetninger.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen legge til rette for naturbarnehager og naturskoler gjennom økonomiske virkemidler, og ber Regjeringen komme tilbake med forslag om dette."

Disse medlemmer mener leirskoler må være gratis.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til at leirskole er anerkjent i de fleste miljøer, som et av de aller beste tilbud for å stimulere til økt friluftaktivitet. Debatten omkring leirskole har stort sett dreid seg om gratisprinsippet - ikke leirskole som tilbud.

Disse medlemmer mener at tilbudet om leirskole må økes til minimum fire ganger i løpet grunnskolen, og at prinsippet om at grunnskolen skal være gratis skal gjelde.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om at grunnskolen minimum 4 ganger skal gi tilbud om en ukes gratis leirskole."

Komiteen mener barn og unges behov for grøntarealer må tillegges stor vekt i planlegging og utbygging av boligområder.

I områder som er under utbyggingspress mener komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, at friluftslivsinteressene ofte blir nedprioritert. Denne utviklingen må snus slik at det blir

bedre tilgang til grønne nærmiljøer. Naturmiljøer, markaområder og kulturlandskap i tilknytning til tettsteder må i større grad unngås utbygd. Slik kan det legges til rette for at barn, eldre og funksjonshemmede og andre som i dag ikke får brukt naturen, får tilgang til arealer for friluftslivsaktiviteter tilpasset den enkeltes livssituasjon.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, peker på at ønsket om å legge til rette for friluftsliv lett kan komme i konflikt med ønsket om forenkling av offentlig saksbehandling. Dette flertallet mener at plan- og bygningsloven må forenkles for å redusere både saksbehandlingstid og kostnader for utbyggere, og ser derfor ikke behov for skjerping av plan- og bygningsloven på dette området. Dette flertallet vil heller peke på at det politiske ansvaret for friluftslivets interesser fortrinnsvis hører hjemme hos de lokale myndigheter, og at styrking av friluftslivet må komme ut fra en politisk prioritering i den enkelte kommune.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet mener alle større kommuner med "markagrense" bør oppfordres til å utarbeide en egen plan for forvaltning av sine "markaområder" med vekt på å sikre disse områdene mot inngrep og for et aktivt friluftsliv, men vil ikke pålegge kommunene det.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen oppfordre alle større kommuner med "markagrense" om å utarbeide en egen plan for forvaltning av sine "markaområder" med vekt på å sikre disse områdene mot inngrep og for et aktivt friluftsliv."

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at grøntstrukturen i alle kommuner bør kartlegges og vurderes, og at plan- og bygningsloven om nødvendig må endres slik at den i større grad ivaretar natur-, kulturminne- og friluftslivsinteressene. Her kan mye gjøres også bare ved å endre praksis. Dette betyr ikke at disse medlemmer ønsker en mer omfattende plan- og bygningslov, snarere tvert imot. Forenkling og krav om å ta hensyn til mer grøntareal lar etter disse medlemmers syn seg fint kombinere.

Disse medlemmer mener at de rikspolitiske retningslinjene bør gjennomgås og forsterkes, slik at det i større grad blir tatt hensyn til barn og unges arealbehov.

Disse medlemmer støtter forslaget om at alle større kommuner med "markagrense" må legge frem en egen plan for forvaltning av sine "markaområder"

med vekt på å sikre disse områdene mot inngrep og for et aktivt friluftsliv.

Disse medlemmer har merket seg at Regjeringen i Friluftslivsmeldingen vektlegger barn og unges behov for et aktivt friluftsliv. Et aktivt friluftsliv er spesielt viktig for barn og unges helse og trivsel, og for å skape forståelse for natur- og miljøvern.

Bynær mark er nærmiljø og lekeområder for barn og unge. Bærekraftig bruk og vern av bynære områder er en forutsetning for å gi mange barn og unge i Norge tilgjengelige områder som fremmer fysisk aktivitet, motorikk, kreativitet, naturforståelse og tilhørighet.

Disse medlemmer viser til at i Oslo-området er Marka den viktigste kilden til naturopplevelser og rekreasjon for en million mennesker. Marka består av 1 600 km² (0,4 pst. av Norges areal) skog, vann, fjell og daler, med et rikt plante- og dyreliv. 19 kommuner i fem fylker grenser mot Marka. Markakommunene er Asker, Bærum, Enebakk, Gjerdrum, Hobøl, Hole, Jevnaker, Lier, Lunner, Lørenskog, Nannestad, Nitte-dal, Oppegård, Oslo, Ringerike, Rælingen, Røyken, Skedsmo og Ski. Fylkene Buskerud, Oppland, Akershus, Oslo og Østfold har hver sin del av Marka.

Brukerundersøkelser viser at Marka er i aktiv bruk til friluftsliv. Skog- og friluftsetaten i Oslo kommune gjennomførte i 1993 undersøkelsen "Publikums bruk av anlegg og tilbud i Oslo kommunes skoger". Undersøkelsen viser at 65 pst. av Oslos befolkning har benyttet Marka minst én gang i løpet av ett år. Marka er arenaen for de dominerende friluftaktivitetene i befolkningen. I undersøkelsen oppgir 70 pst. av brukerne av Marka at formålet er å oppleve stillhet og ro, eller bare naturopplevelsen i seg selv.

Disse medlemmer viser til at presset på bynære markområder er økende. Boligbygging, hyttebygging, idrettsanlegg, veier og annen infrastruktur truer med å ta biter av bymarkene. Det er derfor viktig å sikre bymarkene et overordnet lovverk som gir en lengre planleggingshorisont. En egen lov for bærekraftig bruk og vern av bynær mark kan sikre allmennhetens bruk og tilgang til friluftsopplevelser i sine nærmiljøer.

Disse medlemmer vil også vise til at regjeringen Harlem Brundtland i 1981 la fram et forslag om vern av Marka. Forslaget er aldri blitt behandlet og har statusen "utsatt" i Stortingets arkiver (Ot.prp. nr. 66 (1980-1981) Om lov om naturområder i Oslo og omliggende kommuner (Marka)).

Disse medlemmer vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

1. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen lov om bærekraftig bruk og vern av bynære marker.
2. Marka i Oslo og omliggende kommuner er aktuell for et slikt vern. For andre aktuelle bynære marker ber Stortinget Regjeringen foreta en nærmere vurdering."

Lokalt engasjement

Friluftsliv er en av forutsetningene for at mennesker skal bli glade i naturen, og å få forståelse og se nødvendigheten av miljøvern. En lokal forankring vil skape bredest engasjement i natur- og miljøvernarbeidet. Komiteen mener derfor at kommunene og organisasjonene må delta mer aktivt og få større innflytelse i utformingen av friluftslivet. Flere oppgaver for friluftslivet må løses lokalt og regionalt.

Komiteen mener de frivillige organisasjonene legger ned en stor innsats i arbeidet med å stimulere til og organisere aktivitet og at de gir et viktig bidrag med å rekruttere mennesker til å delta aktivt i friluftslivet. De frivillige organisasjonene må derfor styrkes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at arbeidet for friluftsliv må styrkes, blant annet gjennom at det i større omfang tildeles spillemidler. Tildeling av spillemidler må komme i tillegg og ikke til erstatning for bl.a. midler som tildeles over Miljøverndepartementets budsjett. Dette må også komme frivillige organisasjoner til gode. Organisasjonene må også få større mulighet til medvirkning i kommunenes arbeid med arealplaner og driftsplaner for jakt og fiske m.m.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake med en sak om styrking av friluftslivorganisasjonenes økonomi og andre friluftslivstiltak, bl.a. ved at det i større omfang enn i dag tildeles spillemidler. Tildeling av spillemidler må komme i tillegg og ikke til erstatning for bl.a. midler som tildeles over Miljøverndepartementets budsjett."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at kommunal selvbestemmelse angående bruk av snøscooter er et godt eksempel på hvordan kommunen kan være med på å få frem et lokalt engasjement. Et annet eksempel er at kommunen kan være med på å legge forholdet til rette for "heliskiing".

Disse medlemmer mener at Regjeringen snarest bør legge forholdene til rette for at kommunene får større bestemmelse over sine egne arealer. Den private eiendomsretten skal selvsagt ivaretas.

Disse medlemmer viser for øvrig til eget forslag og til merknader angående bruk av tippemidler, jf. den forestående behandling av Dokument nr. 8:16 (2001-2002) om endring i lov om pengespill mv.

Friluftsliv og helse

Mange er plaget av støy og stress i hverdagen. For disse spesielt, men også for alle andre er stillhet en viktig ressurs. Komiteen mener en av de største kvalitetene for friluftslivet er muligheten til å oppleve stillhet, fred og ro. Slik er friluftslivet et alternativ til den hverdagen de fleste av oss opplever.

Komiteen mener at alle må få anledning til å bruke naturen. Komiteen viser her til at vi må sikre allemannsretten reelt og at grupper som i dag ikke har så stor mulighet til å være i naturen, får det. Komiteen tenker her spesielt på funksjonshemmede som forholdene må legges bedre til rette for.

Når det gjelder de funksjonshemmede ber komiteen om at det settes ned en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som ser på deres situasjon og muligheter til å ferdes i naturen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, vil understreke at det flere ganger i meldinga er nevnt betydningen av fred og ro. Stillhet er nevnt som en ressurs. Flertallet vil støtte opp om betydningen av dette.

Statens naturforvaltningsråd

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, gir sin tilslutning til departementets vurderinger og tilrådinger i meldingen om nedleggelse av Statens naturforvaltningsråd. Flertallet ber Regjeringen vurdere om de frigjorte midlene fra en nedleggelse av Statens naturforvaltningsråd i stedet kan stilles til disposisjon for de frivillige organisasjonenes virksomhet i friluftslivsarbeidet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er mange og viktige oppgaver som skal løses innenfor friluftslivet. Statens naturforvaltningsråd er et bredt sammensatt råd, og består av folk med bakgrunn fra bl.a. frivillig og politisk arbeid - mennesker som har god kjennskap og interesse for friluftsliv. Rådet må være en uavhengig pådriver for å fremme bl.a. friluftslivets interesser, og Miljøverndepartementet har et ansvar for å bruke den kompetansen Statens naturforvaltningsråd representerer.

Disse medlemmer mener derfor Statens naturforvaltningsråd må opprettholdes, og gis tilfredsstillende økonomiske rammer, slik at rådet kan ivareta sine oppgaver.

FORSLAG FRÅ MINDRETAL

Forslag frå Arbeidarpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber Regjeringen om å øke bevilgningene til statlige oppkjøp av friarealer i budsjettforslaget for 2003.

Forslag 2

Stortinget ber Regjeringen om å foreta en ny vurdering av Åkerøyasaken når alle konsekvenser av en opphevelse av boplikten er klarlagt.

Forslag 3

Stortinget ber Regjeringen legge til rette for naturbarnehager og naturskoler gjennom økonomiske virkemidler, og ber Regjeringen komme tilbake med forslag om dette.

Forslag 4

Stortinget ber Regjeringen om å komme tilbake med en sak om styrking av friluftsansjones økonomi og andre friluftslivstiltak, bl.a. ved at det i større omfang enn i dag tildeles spillemidler. Tildeling av spillemidler må komme i tillegg og ikke til erstatning for bl.a. midler som tildeles over Miljøverndepartementets budsjett.

Forslag frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Senterpartiet:

Forslag 5

Stortinget ber Regjeringen oppfordre alle større kommuner med "markagrease" om å utarbeide en egen plan for forvaltning av sine "markaområder" med vekt på å sikre disse områdene mot inngrep og for et aktivt friluftsliv.

Forslag frå Arbeidarpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 6

Stortinget ber Regjeringen melde tilbake til Stortinget erfaringene med de gjeldende retningslinjer for dispensasjonspraksis i 100 meter-sonen og foreslå nødvendige endringer i plan- og bygningsloven.

Forslag 7

Stortinget ber Regjeringen foreslå endringer i friluftsløven angående 25 meters-sonen, slik at alle kan ferdes fritt i strandsonen der det er mer enn 25 meter mellom middels høyvannstand og hytte eller hus.

Forslag 8

1. Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen lov om bærekraftig bruk og vern av bynære marker.
2. Marka i Oslo og omliggende kommuner er aktuell for et slikt vern. For andre aktuelle bynære marker ber Stortinget Regjeringen foreta en nærmere vurdering.

Forslag frå Høgre og Kristeleg Folkeparti:

Forslag 9

Stortinget ber Regjeringen sikre at kommunenes dispensasjonspraksis i forhold til plan- og bygningslovens bestemmelser om byggeforbud i 100-metersbeltet i strandsonen utøves iht. gjeldende retningslinjer, ut fra hensynet til lokale forhold, og komme tilbake til Stortinget med en orientering om situasjonen.

Forslag 10

Stortinget ber Regjeringen kartlegge utviklingen av allmennhetens tilgang til strandsonen samtidig som grunneiers rettigheter ivaretas, og komme tilbake til Stortinget med en vurdering av ulike forslag som kan sikre dette, deriblant et eventuelt forslag om en ny 25-metersregel i friluftsløven.

Forslag frå Framstegspartiet:

Forslag 11

Stortinget ber Regjeringen avstå fra å fremme en begrensning i friluftsløven angående 25-metersregelen.

Forslag 12

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om at § 17-2 i plan- og bygningsloven - om forbud mot bygging og fradeling i 100-metersfeltet langs sjøen, oppheves.

Forslag 13

Stortinget ber Regjeringen fremme forslag om endring i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag, i tråd med forslagene fremsatt i Dokument nr. 8:29 (1998-1999).

Forslag 14

Stortinget ber Regjeringen sørge for at forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykkel (snøscooter) på offentlig veg, ikke iverksettes.

Forslag frå Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 15

Stortinget ber Regjeringen på egnet måte fremlegge sak om maksimalpriser for utleie til jakt og fiske.

Forslag 16

Stortinget ber Regjeringen om å styrke plan- og bygningsloven gjennom utvikling av nye arealbrukskategorier, inklusiv hyttebygging, slik at den i større grad ivaretar friluftshensyn i arealplanleggingen.

Forslag 17

Stortinget ber Regjeringen fremme en sak om at grunnskolen minimum 4 ganger skal gi tilbud om en ukes gratis leirskole.

Forslag 18

Stortinget ber Regjeringa om å foreta de nødvendige endringer i plan- og bygningsloven som gir kommunene mulighet til å begrense energi- og arealforbruk til fritidseiendommer.

Forslag 19

Stortinget ber Regjeringa om å utrede modeller som kan gi større differensiering mellom fritidsboliger og helårsboliger på avgiftene på elektrisk strøm.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har elles ingen merknader, viser til meldinga og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

I

Stortinget ber Regjeringen komme tilbake til Stortinget med et forslag om hvordan det kan legges til rette for økt bruk av sykkel i byer og tettsteder, inkludert trafikksikkerhet og etablering av sykkelveier.

II

St.meld. nr. 39 (2000-2001) - om friluftsliv. En veg til høgare livskvalitet - vert å leggje ved protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 14. mars 2002

Bror Yngve Rahm
leiar

Sylvia Brustad
ordfører

Øyvind Vaksdal
sekretær